

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-145 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-57/1154-438
Karar Tarihi : 2.9.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Çağlar Deniz ATA, Erdem AKTEKİN

C. ŞİKAYET

20 **EDEN** : Arzu ATABAY
Animalspetmarket Tepe Mah. Yeni yol Cad. 28-3
Marmaris/Muğla

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

Batıpet İthalat ve İhracat Pazarlama Ltd. Şti
Mevlana Bulvarı 58 A-B Yenimahalle/Ankara

E. DOSYA KONUSU: Batıpet İthalat ve İhracat Pazarlama Ltd. Şti.'nin Arzu ATABAY tarafından işletilen satış noktalarına mal vermeyi reddettiği iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Animalspetmarket sahibi Arzu Atabay tarafından yapılan başvuruda özetle;

- Royal Canin köpek ve kedi mamalarının Türkiye ithalatçısı Anadolu Akvaryum ve Pet Ürünleri San. Tic. A.Ş. (Royal Canin)'nin distribütörü Batıpet İthalat ve İhracat Pazarlama Ltd. Şti. (Batıpet)'nin, satışlarında işyerleri arasında ayırım yaptığı,
 - Başvuru sahibinin Marmaris'te bulunan satış noktasına Batıpet tarafından ürün verilmekte iken Bodrum'da açtığı ikinci şubesine, bu şubeye yakın bir zincir markette Royal Canin ürünlerinin satıldığı gerekçesiyle ürün tedarik edilmediği,
 - Bu olaydan sonra aralarında herhangi sorunlu bir borç ilişkisi olmamasına rağmen Batıpet tarafından başvuru sahibinin Marmaris şubesine de mal temininin kesildiği
- 40 ifade edilerek, konu hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 25.6.2010 tarih ve 4998 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 15.7.2010 tarih, 2010-3-145/İİ-10-393.EA sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 5.8.2010 tarih ve 10-52/957-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 25.8.2010 tarih ve 2010-3-145/ÖA-10-370.ÇDA sayılı Önaraştırma Raporu 1.9.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-

50 110/375 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-57 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda; Batıpet'in mal vermeyi reddetme şeklindeki tek taraflı eyleminin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmediği, anılan teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı, şikayetin reddinin gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

60 I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Batıpet, ev hayvanları için üretilmiş hazır gıdaların dağıtımında faaliyet göstermektedir. Başvurunun konusunu ise Batıpet'in Royal Canin markalı köpek mamalarını başvuru sahibine vermeyi reddettiği iddiası oluşturmaktadır. Bu çerçevede dosya kapsamında ilgili ürün pazarı, 18.2.2010 tarih ve 10-18/198-74 sayılı Kurul kararına paralel olarak "köpek mamaları pazarı" şeklinde tespit edilmiştir.

70 I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Coğrafi pazar değerlendirmesi yapılırken, özellikle ilgili mal ve hizmetlerin nitelikleri ile tüketici tercihleri bakımından giriş engellerinin, ilgili bölge ile komşu bölgeler arasında teşebbüslerin pazar payları veya mal ve hizmetlerin fiyatları bakımından hissedilir bir farklılığın varlığı gibi unsurlar dikkate alınmaktadır.

Batıpet, tedarikçiden sağladığı ürünlerin tüm Türkiye'ye dağıtımını gerçekleştirmektedir. Bu noktadan hareketle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

80 I.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

90 Rekabet Kurumu'nun görev alanı 4054 sayılı Kanun'un Kapsam başlıklı 2. maddesinde, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler" olarak belirlenmiştir.

Bu madde paralelinde 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi " ...bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması" yasaklanmakta; bu maddenin (b) bendinde yer verilen

"Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayırimcılık yapılması" davranışı ise hâkim durumun kötüye kullanılması hallerinden biri olarak sayılmaktadır.

100

Dolayısıyla başvuruda yer alan iddialar, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) bendi çerçevesinde değerlendirilmesi gereken hususları içermektedir.

110

4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde herhangi bir teşebbüsün alıcıya mal vermeyi reddetmek suretiyle müşterileri arasında ayrımcılık yapmasının hâkim durumun kötüye kullanımı olarak değerlendirilebilmesi için ise söz konusu teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda olması gerektiği açıktır. Bu bağlamda herhangi bir pazarda hâkim durumda bulunmayan bir teşebbüsün bir kısım alıcıya mal vermekten kaçınması, 4054 sayılı Kanun kapsamında rekabeti engelleyen, bozan veya kısıtlayan bir eylem olarak değerlendirilmemektedir.

120

Hâkim durum, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde "*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyatı arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" olarak tanımlanmaktadır. Hâkim durumun belirlenmesinde ilgili teşebbüsün pazar payı, pazarda faaliyet gösteren diğer firmaların sayısı ve pazar payları gibi nicel ölçütlerin yanında, piyasaya giriş engelleri, fikri ve sınaî mülkiyetin varlığı, teknolojik üstünlük gibi nitel ölçütler de kullanılmaktadır. Pazar payı hâkim durumun belirlenmesinde tek başına yeterli bir ölçüt olmasa da teşebbüsün pazar payının düşük olması, piyasanın çok sayıda oyuncunun yer aldığı rekabetçi bir piyasa olması, ürünün homojen nitelikte olması ve giriş engellerinin bulunmaması gibi durumlarda hâkim durumdan bahsetmek zorlaşmaktadır.

Diğer yandan hâkim durumda olan bir teşebbüsün satış yapmayı reddetmesi ya da satıştan kaçınması, pazarda rekabeti azaltmak ya da tümüyle ortadan kaldırmak amacına yönelik olduğu veya bu etkiyi taşıdığı durumlarda yasaklanmaktadır.

130

Teşebbüslerin mal vermeyi reddetme eylemlerinin 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal olarak değerlendirilebilmesi için belirli ekonomik ve hukuki koşulların varlığı aranmaktadır. Bu koşullar;

- Mal vermeyi reddeden teşebbüsün ilgili ürün pazarında hâkim durumda bulunması,
- Sözleşme konusu mal veya hakkın vazgeçilmez nitelikte olması,
- Ret eyleminin alt pazarda rekabeti önemli ölçüde olumsuz etkilemesi,
- Hakim durumdaki firma tarafından gerçekleştirilen eylem için objektif bir gerekçesinin olmamasıdır.

140

Bu bağlamda mal vermenin reddi iddiasının 4054 sayılı Kanununun 6. maddesi kapsamında ihlal olabilmesi için hem ilgili teşebbüsün hakim durumda bulunması hem de şikayete konu eylemin kötüye kullanma eylemi olması gerekmektedir. Bu iki unsurun bir arada sağlamayan bir durum ihlal olarak kabul edilemeyecektir.

Yakın bir zamanda alınan 14.10.2009 tarih 09-47/1165-297 sayılı Kurul kararında köpek maması pazarında 20 firmanın 50 farklı marka ile yer aldığı ve hızlı büyüme trendiyle birlikte pazarın üretici ve ithalatçılar arasında yoğun bir rekabetin yaşandığı bir pazar haline geldiği tespiti yapılmıştır. Bu çerçevede, Batıpet'in, 20 firmanın faaliyet gösterdiği rekabetçi bir pazarda, rakiplerinden ve müşterilerinden bağımsız hareket etmesini sağlayacak bir pazar gücüne sahip olmadığı kanaatine varılmıştır.

150 Diğer yandan, Batıpet'in pazarda hakim durumda olup olmamasından bağımsız olarak, eylemin, kötüye kullanma olarak nitelendirilebilmesi için yukarıda yer verilen şartlardan ikincisinin somut olayda gerçekleşmediği kanaati oluşmuştur. Eylemin kötüye kullanma olarak değerlendirilebilmesi için aranan kümülatif unsurlardan biri, sözleşme konusu mal veya hakkın vazgeçilmez nitelikte olması, alıcı teşebbüsün iktisadi faaliyetine bu mal veya haktan yoksun olarak devam edemeyecek olmasıdır. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden; Animalspetmarket'de değişik birçok markaya ait köpek mamalarının satıldığı, Batıpet tarafından satılan ürünün alıcı Animalspetmarket için vazgeçilmez bir niteliğe haiz olmadığı anlaşılmıştır.

160 **J. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.